

Νικόλαος Φι¹¹ /τόκι καὶ ἀπὸ τοὺς δύο δίχως καμίαν πρόφασιν καὶ ἀντιλογίαν καὶ ἔστω.

¹²⁻¹⁴ / θωμᾶς βελλερᾶς νῦν προεστὼς πρῶ, Μανικάτης σαφράν(ος) πρ, Ἰωάννης τζήγγ(ού) πρῶ, Κόνσταντηνος Ἀρπασίς πρ, Ἰωάννης Ἰωάνν(ου) μάρκ(ου) καπετάνος πρία.

στ. 2-7 Ἱστορικό. Αγορά ἐπὶ πιστώσει ἀπὸ συντροφία. Μερικὴ ἐξόφληση.

στ. 8-10 Ἐνστάσεις τῶν ἐναγομένων γιὰ τὴν ἐκκαθάριση τῶν μεταξὺ τοὺς λογαριασμῶν, ὥστε νὰ προσδιορισθεῖ ὁ τελικὰ ὑπόχρεος πρὸς καταβολή, οἱ ὁποῖες ἀπορρίπτονται. Ἡ ἀπόρριψη αἰτιολογεῖται ἀπὸ τὴ φύση τῆς ἐγκυρῆς χρεωστικῆς ομολογίας².

στ. 10-11 Νόμιμη προδεσμία γιὰ τὴν ἐξόφληση τῆς ομολογίας ἀπὸ τοὺς συντρόφους, κατὰ λόγον τῆς εταιρικῆς τοὺς μερίδας.

1. Ὡς ἐντολοδόχος ἢ ἀντιπρόσωπος (ΕΚΣ, σσ. 185 ἐπ.).

2. Θ. 29(1691) § 3 ἐδ. α' (ό.π., σσ. 311-312).

226

1775/IX/24

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 102r-v

σχ. 220, 235, 239-240, 244

πρβλ. 121a- 122, 126

**Απόφαση οριστική. Δικαιώματα συζύγου στη διαχείριση
τῆς ἐξώπροικης περιουσίας τῆς συζύγου.**

Εκκαθάριση συντροφίας. Επιτροπεία ὀρφανῶν.

Ασφαλιστικά μέτρα. Αγωγή ἀποζημιώσεως.

Προσφυγή κατὰ τῶν ασφαλιστικῶν μέτρων.

¹⁵ / 1775 Σεπτεμβρίου 24 ἦλθεν ὁ κύρ Κάρ(ος) καὶ ἐπροτοστολοῖσεν καὶ ἐξή¹⁶ / τῆσεν νὰ πάρωμ(εν) λογαριασμὸν τοῦ κύρ Δημητρίου Κόσμα ἀφ' οὗ ἐσέβη¹⁷ / κεν (εἶ)ς τὸ ἀργαστήρι τοῦ γαμβροῦ τοῦ μακαρίτου Βασήλι μπακάλη ὡς καθὼς διαλαμ¹⁸ / βάν(ει) καὶ ἡ προσταγὴ ἀπὸ τὴν καμάραν ὁποῦ μᾶς ἦλθεν ταῖς προαπερασμ(έν)αις καὶ μᾶς ¹⁹ / δίδῃ τὴν (εἶ)δησιν. καὶ οὕτως κράζοντας τὸν αὐτὸν κύρ Δημήτριον Κόσμαν κατέμπρο²⁰ / σθένμας καὶ λέγωντας τὰ ὅσα ζητ(εἶ) ὁ σιογορὸς του, καὶ νὰ αἰτιμασθ(εἶ) διὰ νὰ δόσῃ ²¹ / τὸν λογαριασμὸν ἀφ' οὗ ἐσέβηκεν, καὶ τὴν λογῆς ἔκαμ(εν) μὲ τὴν ἀδελφὴν του, ὁ ὁ²² / ποῖος ἀπεκρίθηκεν καὶ ἐπροτοστολοῖσεν ὅτι δὲν τὸν ἐγνωρίζ(ει) διὰ νικοκύρην τὸν ²³ / αὐτὸν σιογορὸν του καὶ δὲν ἔχ(ει) νὰ

δόση αὐτουνου κανέναν λογαριασμόν. καὶ ὅτι αὐ²⁴/τὸς ὅτι (εἶ)χεν μὲ τὴν ἀδελφήντου ἐλογαριά<σ>δικαν<.> ἀγαπήθηκαν καὶ ἐξώφλισεν ²⁵/ δίδωντάς της δυὸ χηλιάδες φηορίνια οὐγκρικά, ὡς καθὼς διαλαμβάν(ει) καὶ ²⁶/ {καὶ} τὸ ἐξοφλιστικὸν ὅπου ἔκαμ(αν) ἀναμεταξύτων. Καὶ μὲ τὸ νὰ (εἶ)ναι ἢ {ἀ-} ²⁷/ ἀδελφὴ | τοῦ Διμητρ<ι>ου Κόσμα καὶ γυναῖκα τοῦ Καρόλου ἀνήμπορι (εἶ)ς τὸ κρεβάτι, ἐστ(εἶ)λαμ(εν) δυὸ ἄ²⁸/πὸ τοὺς ὀμνεγμ(έν)ους μας καὶ τὴν ἐρωτήσαμ(εν) ἐὰν (εἶ)ναι μὲ τὸ θέλημα της καὶ ἐὰν αὐτὴ ²⁹/ βάν(ει) τὸν αὐτὸν ἄνδρα της νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ πάρῃ λογαριασμόν διὰ τὰ ὅσα ἤχεν ³⁰/ αὐτὴ μὲ τὸν ἀδελφὸν της. ἢ ὅποια ἀπεκρίθηκ(εν) ἐκ στόματος καὶ (εἶ)πεν, ὅτι αὐτὴ ὅτι ἔκα³¹/μ(εν) μὲ τὸν ἀδελφὸν της (εἶ)ναι καλὰ καμωμ(έν)α καὶ ὅτι αὐτὴ ἔζησεν μὲ τὸν ἀδελ³²/φὸν της καὶ ὅτι καλὸν τῆς ἔγινεν καὶ ὅχι κακὸν, καὶ ὅτι τὸ γράμμα [:το «ἐξοφληστικόν»] (εἶ)ναι μὲ τὸ θέλημα της ³³/ καὶ ὅτι αὐτὴ τὸν ἄνδρα της δὲν τὸν κάν(ει) οἰκοκύρην οὔτε δέλ(ει) οὔτε ἀγαπᾶ ³⁴/ νὰ ἀνακατωθῇ διὰ τὸ ἔχ(ει) της. καὶ ὅτι αὐταῖς ταῖς δυὸ χηλιάδες τὰ φλορίντζια // ὅπου ὁ ἀδελφὸς της τῆς ἔδοσεν ὡς διαλαμβάν(ει) τὸ γράμματων¹ πάλιν (εἶ)ς τὰς ²/ χ(εἶ)ρας του τὰ ἀφίν(ει) καὶ ὅχι ἀλλοῦ. ὅθεν ἡμ(εἶ)ς δὲν ἤμποροῦμ(εν) νὰ κάμωμ(εν) ³/ ἀλέως, νὰ πάρωμ(εν) τοῦ Διμητρίου Κόσμα λογαριασμόν δίχως τὸ θέλημα τῆς ἀδελφῆς του ⁴/ καὶ οἰκοκυρᾶς τῶν ἀσπρῶν της, δίχως ῥητὴν προσταγὴν τῆς καμάρας. ἐπ(ει)δήτης ⁵/ καὶ ἡμ(εἶ)ς πρῶτον νὰ ἀκούσωμ(εν) τὰ ὅτι λέγουν, ὅτι ἕως τὴν σήμερον δὲν ἐδεατρί<σ>θησαν² ⁶/ (εἶ)ς τὸ κριτήριόνμας, διὰ δὲ τὰ 4 μερτικὰ τῶν ὀρφανῶν παιδιῶν ὅπου ἔμ(ει)ναν ἄ⁷/πὸ τὸν μακαρίτην Βασίλην μπακάλην, ὅπου τὸ κάθε μερτικὸν (εἶ)ναι ἀπο φλορή⁸/τζια οὐγκρικά F 577"82 τοῦ ἐνὸς παιδιοῦ, ἔδοσεν (εἶ)ς τὴν κουμπανίαν λογαριασμόν ⁹/ ὡς διαλαμβάν(ει) τὸ προτόκολονμας (εἶ)ς τοὺς 1773 ἰουναρίου 31. ἐπ(ει)δήτης (εἶ)ς αὐτὰ τὰ μερτικὰ ¹⁰/ (εἶ)πον ἢ κουμπανία ὅπου ἠθέλησεν νὰ κυβερνηθοῦν καὶ νὰ μὴν χαθοῦν καὶ οὕτως μὲ κεφιλιμ(έν) ¹¹/ τὰ ἐπῆρεν ὁ δεῖος αὐτῶν Διμήτρι(ος) Κόσμα ἀπὸ τὴν κουμπανίαν, καὶ ἕως (εἶ)ς τὸν ἄνωθεν διω¹²/ρισμ(έν)ον καιρὸν τὰ ἔδρεψεν καὶ τὰ ἐνδ(ει)σεν, καὶ ἤφερεν καὶ τὰ κεφάλαια καὶ τὰ ἐμέτρισεν ¹³/ κατέμπροσθεν τῆς κουμπανίας, μὴν θέλωντας παράνου νὰ τὰ κρατήσῃ. ὅθεν παρακα¹⁴/λεστικῶς ἀπὸ τὸ μέρ(ος) τῆς ἀδελφῆς του καὶ ἡμῶν τὰ ἐδέχθηκεν μὲ κεφιλιμ(έν) δια ¹⁵/ τρία χρόνια νὰ ἀκολουθήσ(ει) ἕως ἄνωθεν. ὅθεν καὶ γεμίζοντας ἢ διωρία ὀ¹⁶/που (εἶ)ναι τώρα (εἶ)ς τοὺς 1776 ἰουναρί(ου) 31 νὰ τὰ παρῶρησιάσῃ καὶ νὰ δοθοῦν (εἶ)ς χ(εἶ)ρας τω[ν] ¹⁷/ ὅτι τὸ ἕνα ὑπανδρεύθηκεν καὶ τα ἄλλα τρανέβουν.

¹⁸⁻²⁰/ θωμᾶς βελλερᾶς νῦν προεστῶς mr, Μανικάτης σαφράν(ος) mr, Κόνσταντηνος. Αρπασίς mr, κυρίτζης χατζή τύχ(ου), Ἰωάννης Ἰωάνν(ου) μάρκ(ου) καπετάνος mrια.

²¹/ τὴν ἴδιαν ὥραν ἐπρωτοστολῶισεν ὁ αὐτὸς κύρ Κάρ(ος) ὅτι νὰ (εἶ)ναι ἐμποδισμ(έν)ος ἕως ²²/ νὰ φέρῃ προσταγὴ ἀπὸ τὴν καμάραν, ἢ νὰ <γίνῃ>

ὡς προτεστάρ[ουν]<ει>. ²³/ ὁ ἴδιος Διμήτριος Κόσμα προτοστολοῖζ(ει) καὶ ζητὰ ἐὰν ἐμποδισθ(εῖ) ζητὰ τὴν ζημίαν ²⁴/ ὅση τοῦ τρέξῃ ἀπὸ ὅποιον ἐμποδισθῇ ὁποῦ ἔχ(ει) (εἰ)ς Βλαχίαν νὰ εὕγ(ει). ²⁵/ πάραυθα ὁ ἴδι(ος) ἀπελάρῃ (εἰ)ς τὴν καμάραν.

στ. 15-19 Αγωγή του συζύγου κατά του συντρόφου που ασκεί τη διαχείριση εταιρείας, στην οποία μετέχει η σύζυγός του (εξώπροικη περιουσία³), για να του αποδώσει λογαριασμό από συστάσεως της συντροφίας («ἀφ' οὗ ἐσέβηκεν»). Η αγωγή έχει παραπεμφθεί στην Κ από το Θησαυροφυλάκιο, στο οποίο είχε αρχικά κατατεθεί από τον ενάγοντα. Η επιχείρηση («ἀργαστήρι») ήταν κληρονομία της συζύγου του ενάγοντος και των παιδιών της από τον πρώτο άνδρα της και η διαχείριση της επιχειρήσεως και των μεριδίων των παιδιών είχε ανατεθεί στον εναγόμενο με σύμφωνη γνώμη της μητέρας και της Κ και με παροχή εγγυητών (αν. εγγρ. 126).

στ. 20-26 Κλήση του εναγομένου στο Κριτήριο και γνωστοποίηση του αιτήματος της αγωγής. Ένστασή του για έλλειψη ενεργητικής νομιμοποιήσεως του ενάγοντος, επειδή είχε ήδη γίνει εκκαθάριση των λογαριασμών της συντροφίας και συμβιβασμός μεταξύ αυτού και της αδελφής του, όπως αποδεικνύεται με σχετικό «ἐξοφληστικόν» γράμμα.

στ. 26-34 Κατάθεση κατ'οίκον, λόγω ασθενείας, της συζύγου του ενάγοντος, που επιβεβαιώνει τους ισχυρισμούς του εναγομένου. Άρνηση της συζύγου να συναινέσει στο περιεχόμενο της αγωγής, να νομιμοποιήσει τον ενάγοντα, και να του επιτρέψει να αναμιχθεί στη διαχείριση της περιουσίας της.

στ. 34-2[φ 102v] Δήλωση της συζύγου ότι το μερίδιο που της αναλογούσε από την εκκαθάριση της συντροφίας και της παρέδωσε ο αδελφός της (1773) το είχε τοποθετήσει και πάλι στη συντροφία τους, της οποίας τη διάρκεια είχαν παρατείνει για τρία χρόνια.

στ. 2-4 Αιτιολογία για την απόρριψη της αγωγής.

στ. 5-9 Επικουρικοί λόγοι για τη χρηστή διαχείριση των μεριδίων των ορφανών⁴, οι οποίοι συνηγορούν για την απόρριψη της αγωγής.

στ. 9-17 Σύμφωνα με αυτό το χωρίο, η Κ είχε αναθέσει τη διαχείριση των χρημάτων των ορφανών στον θείο τους, με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο μεταβυζαντινό δίκαιο για τον επίτροπο⁵.

στ. 21-22 Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων –απαγόρευση εξόδου από τη χώρα–, μέχρις ότου εκδοθεί η διαταγή του Θησαυροφυλακίου για την απόδοση λογαριασμού από τον εναγόμενο στον ενάγοντα (βλ. και στ. 4 «δίχως ῥητὴν προσταγὴν τῆς Καμάρας»).

στ. 23-24 Αίτηση αποζημιώσεως του εναγομένου, εάν του απαγορευθεί η έξοδος από την πόλη και τη χώρα.

στ. 25 Προσφυγή κατά των ασφαλιστικών μέτρων στο Θησαυροφυλάκιο, ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο επί εμπορικών διαφορών των μελών της Κ⁶. Πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι το *ὄπρισμα* επέφερε άμεσα αποτελέσματα, δηλαδή από της αιτήσεως δεσμευόταν ο καθ' ού να μην αναχωρήσει από την πόλη, χωρίς να χρειάζεται γι' αυτό ειδική απόφαση του Κριτηρίου⁷.

1. Εννοεί τη σύμβαση συντροφίας.
2. «Δεν εμφανίστηκαν», «δεν έγιναν δέατρο» με αντιδικίες και αντεγκλήσεις.
3. Πρόκειται για το εξ αδιαθέτου κληρονομικό μερίδιό της από τον πρώτο της σύζυγο. Δεν το είχε παραδώσει στον ενάγοντα, προφανώς διότι δεν ήτανπραματευτής της Κ. Κατά συνέπεια, αν αυτός πέθαινε η γυναίκα δεν θα τον κληρονομούσε σύμφωνα με την εθιμική ρύθμιση της Κ, βλ. ΕΚΣ, σσ. 207-209. Πρβλ. διαφορετική αντιμετώπιση στην περίπτωση της εγγρ. 195.
4. Πρβλ. και εγγρ. 126.
5. Πρβλ. Νομικόν ΙΓ' και ΙΔ'.
6. Πρβλ. Θ. 26(1690) § 1 και 44(1728) § 5 (ΕΚΣ, σσ. 298, 349).
7. Βλ. παντού Μέρη Α', Γ', Δ'.

227

1775/X/3

χ. Θωμά Βελλερά

978/φ 103r

σχ. 209, 218

Πρακτικό. Εκκαθάριση δαπανών διαβιώσεως ανικάνου. Συμβιβασμός. Επιτροπεία από την Κομπανία.

// 1775 ὀκτομβρίου 3

²/ Ἦλθεν ὁ Ἀνδρέας Σηγάουρ καὶ ἐπροτοστολοῖσεν ζητῶντας τὸ κόστος τοῦ Ἀνδρέα ³/ Βασήλη <μ>πακάνου διὰ ἕναν χρόνον τὸν ὅποιον τὸν ἔκαμ(εν) παζάρι ὁ κύρ Καλοκί⁴/ρίτζης διὰ οὐγγρικά φιορίνια F 55, (εἰς τοὺς 1774 δεκεμβρίου 10 καὶ τώρα ἔρχετε καὶ ⁵/ ζιτᾶ τόσον τὸ κόστος τοῦ χρόνου ὅσον καὶ ὅπου πρετεντάρη ἀκόμα διὰ κρασί ⁶/ ὅπου τοῦ ἔδοσεν βέδρες 30 κοῦπαις 240 ἀπὸ 14 <μ>πάν<ι>α ὅπου κύν(ουν) F 33 "60 καὶ ⁷/ διὰ ῥακὶν φλορίντζια F 3, διὰ τὰ ὅποια ὅλα κάνουν F 91 "60, ἀπὸ αὐτὰ ἔλα⁸/βεν αἰφέτος ὁ κύρ Καλοκυριτζης F 14 "50 ἔτερα ἕνα ἄλογον του F 13 καὶ ἔτε⁹/ρα ἀπὸ τὸν Κωνσταντήνον Σήρ<μ>πουλα F 10"- ὅπου γίνονται ὅλα F 37 "50 ¹⁰/ ὅθεν τὸ κόστος εἶτον F 55<,> ἔλαβεν τὰ F 14 "50 ἀπὸ τὸν Καλοκυρίτζη καὶ τὰ ¹¹/ F 10 ἀπὸ τὸν Κωνσταντίνον Σήρ<μ>πον γίνονται F 24 "50 θέλει ἀκόμα F 31 "50

